

YEREL DİNAMİKLER: TUNCELİ MODELİ VE TUNCELİ'DE YATIRIM FIRSATLARI TOPLANTISI

**SÜLEYMAN ONATÇA
YÖNETİM KURULU BAŞKANI**

Konuşma Metni

13 KASIM 2014, İSTANBUL

Sayın Valim,
TUSGİD'in Değerli Başkan ve üyeleri,
Kıymetli katılımcılar ve medya mensupları,

Hepinizi şahsım ve Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu adına saygıyla selamlıyorum. Biliyorsunuz biz Tuncelimiz'e 'Dersim' de deme kararı almıştık. Çünkü biliyorduk ki Dersim demek "Çözümünden yanayım, barıştan yanayım" demektir. Biz, Dersim demeye devam ediyoruz, çözümünden ve barıştan yana olduğumuzu her platformda söylemeye devam ediyoruz, edeceğiz.

Dünyanın neresinde olursa olsun, barış olmadan, huzur olmadan ve bu unsurların temeli olan demokrasi olmadan bırakın yatırımı, gelişmeyi, kalkınmayı; 'yaşamdan' bahsedebilmek bile mümkün değil.

Geçtiğimiz bahar ayında bir günümüzü Dersim'de geçirdik. Dağlarının rengarenk çiçeklerine dokunduk. Munzur Çayı kenarında çay keyfi yaptık, balın, peynirin hasını tattık. Valimiz, Belediye Başkanımız, sivil toplum kuruluşu yöneticilerimiz ve Dersimlilerle hasbihal ettik.

Buradan açık yüreklilikle tekrarlamak istiyorum. Sadece Munzur Çayı'nın getirdikleriyle Tuncelimiz'in Orta Gelir Tuzağı'ndan çıkabilmesi mümkün. Yani bu doğayla, bu hoşgörülle, bu zenginliklerle Dersim'de kişi başı düşen geliri batıdaki bir kentimizin geliriyle eşitleyebilmek mümkün. O yüzden TÜRKONFED olarak taraf olduğumuz konuların başında 'Barış Süreci' yer alıyor.

Değerli Konuklar,
TÜRKONFED olarak önümüzdeki hafta taraf olduğumuz bir diğer konuyla ilgili önemli bir adım atıyoruz. Brüksel Temsilciliğimiz'in açılışını yapmak üzere Avrupa Birliği'nin başkentinde olacağız. Bir taraftan illerimizin kalkınmasına yönelik çabalarımızı sürdürürken, ülkemizin ekonomi politikalarına çözüm üretirken, diğer yandan üye olmakta taraf olduğumuz Avrupa Birliği konusunda çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Bütün bu çalışmalarımızın gücünü, 11 bin iş insanından, her bölgedeki federasyonlarımızdan ve derneklerimizden alıyoruz. Bu ülkenin kalkınmasına katkı sağlarken kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapıyoruz. "Bölgesel Kalkınmada Yerel Dinamikler: Tunceli Modeli ve 2023 Senaryoları" adlı raporumuz da bu çerçevede ortaya çıkardığımız çalışmalardan biri oldu.

Raporumuzla Tunceli'nin fotoğrafını değil, adeta röntgenini çekmiş olduk. Dersimin değerlerini, yatırım imkanlarını, tehditlerini, fırsatlarını gözler önüne serdik.

Tunceli'de gerçekleştirdiğimiz çalıştay, yürüttüğümüz anketler ve birebir görüşmeler, burası için uygun kalkınma modelinin, "yeşil ekonomi" olabileceğine işaret ediyor.

Tunceli, tarihten günümüze kadar çeşitli uygarlıklara şahit olmuş, hem kendine özgü coğrafyası hem de inancı ve kültürüyle Türkiye’de eşsiz bir konumda. Tunceli şimdiye kadar yapılan çalışmalarda esas olarak siyasi bağlam içerisinde ele alınmış, ekonomisi ikincil planda kalmış. Bu nedenle Tunceli, Türkiye’nin bölgesel kalkınma araştırmaları alanında ayrı bir yerde tutularak incelenmesi gereken özel bir ilimiz.

Tunceli’nin ekonomik imkanları, doğal ve beşeri kaynakları başka illerimizden farklı bir kalkınma modeline işaret ediyor. Bu modelin gerçekleştirilebilmesi için “yeşil” olarak adlandırabileceğimiz sektörlerin Tunceli’de desteklenmesi gerekiyor. Tunceli’nin ekonomik kalkınması açısından organik tarım ve hayvancılık, kültür, doğa, inanç, sağlık vb. farklı turizm türleri ve çevre turizmi gibi sektörler ön plana çıkıyor. Bu sektörlerin gelişmesiyle Tunceli’de kişi başına gelir seviyesinin yükselmesi ve Türkiye ortalaması ile arasındaki farkı ciddi biçimde daraltması mümkün olacak.

Ancak Tunceli modelinin hayata geçmesi ve başarılı olması bazı koşullara bağlı. Bu koşulların başında yerel aktörlerin kendi içlerindeki uyumun sağlanması ve ardından yerelin tercihleri ile ulusal politikaların uyumlulaştırılması geliyor. Bu koşul yerine geldikten sonra, ilin kültürel ortamının, kentsel altyapısının ve insan kaynaklarının modelin ihtiyaçları ile uyumlu hale getirilmesi gerekiyor. Memnuniyetle ifade etmeliyim ki Fırat Kalkınma Ajansı bu alanda da ortak çalışmalarımız devam edecek.

Bu çalışmada işbirliği yaptığımız Fırat Kalkınma Ajansı’na, değerli hocamız Doç. Dr. Ümit İzmen’e, sadece Dersimlilere değil bu güzel şehri seven herkese çok teşekkür ediyoruz.

Bu raporun çıkaracağı küçük bir yatırım kıvılcımından bile çok mutlu olacağımızı ifade etmek istiyorum. Dersimimize, ülkemize yarar sağlayacak bu çalışmanın tanıtım toplantısında bizlerle birlikte olduğunuz için sizlere de çok teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.